

Goedaardige vergroting van de prostaat bij reuen

Prostaat

De prostaat is een klier die zich rondom de plasbuis van de reu bevindt, dichtbij de plaats waar de blaas in de urinebuis uitmondt. De prostaat geeft vocht af dat noodzakelijk is voor het vervoer en de kwaliteit van het sperma. Tussen de prostaat en de wervelkolom ligt de dikke darm, eindigend bij de anus.

Goedaardige vergroting van de prostaat

De medische term voor deze aandoening is benigne prostaat hyperplasie (BPH), waarbij met hyperplasie een toename van het aantal cellen wordt bedoeld en benigne inhoudt dat het proces goedaardig is.

Zodra ongecastreerde reuen ouder worden neemt onder invloed van testosteron de prostaat in omvang toe. Ongeveer 50% van de intacte reuen boven de 5 jaar en bijna 100% van de intacte reuen boven een leeftijd van 7 jaar vertoont BPH. Dit is een geheel normaal proces en het merendeel van de reuen met een goedaardig vergrote prostaat zal nooit klachten ontwikkelen.

Ondanks dat het proces van vergroting van de prostaat goedaardig is, brengt het wel risico's met zich mee. Zo neemt de kans op de ontwikkeling van cysten, ontsteking en infectie van de prostaat toe en kan het resulteren in terugkerende urineweginfecties.

Symptomen

In veel gevallen resulteert de goedaardige vergroting van de prostaat niet in klinische klachten. Symptomen treden op als het prostaatweefsel gaat bloeden en/of als de omvang van de prostaat voor passagebelemmering zorgt van de ontlasting in de boven de prostaat gelegen dikke darm. Een reu met alleen een goedaardige vergroting van de prostaat voelt zich niet ziek! Onderstaand de belangrijkste symptomen van BPH:

- Bloeddruppels uit de plasbuis/penis, onafhankelijk van de urinelozing
- Bloederige urine

- Terugkerende blaasontsteking, gekenmerkt door o.a. heel vaak kleine beetjes plassen en soms bloederige urine
- NB: moeite met plassen, zoals humaan veel wordt gezien, treedt zelden op!
- Afgeplatte ontlasting (platte drol ipv ronde drol)
- Persen op de ontlasting
- Langer bezig zijn met de ontlasting

Deze symptomen zijn niet specifiek voor BPH, maar kunnen ook het gevolg zijn van andere prostaataandoeningen, zoals een ontsteking, infectie of tumor.

Als gevolg van het harde persen op de ontlasting kunnen scheuren ontstaan in de spieren die de endeldarm en anus begrenzen, een hernia perinealis genaamd. Treedt dit op, dan kan de hond nog moeilijker zijn ontlasting kwijt, omdat deze ophoopt op de plaats van de hernia. Soms is hierbij een dikke bult naast de anus zichtbaar.

Diagnostiek

Goede diagnostiek is een vereiste, aangezien de symptomen het gevolg kunnen zijn van BPH, maar ook van andere aandoeningen.

Allereerst is uw verhaal over de klachten van uw hond essentieel! Daarnaast is een uitgebreid lichamelijk onderzoek, waarbij onder andere via de anus naar de prostaat wordt gevoeld (rectaal onderzoek) heel belangrijk. Een goedaardig vergrote prostaat is symmetrisch vergroot en niet pijnlijk. Asymmetrische vergroting en/of pijnlijkheid passen meer bij andere aandoeningen van de prostaat (infectie, cysten, abces, tumor). De prostaat is helaas niet altijd op deze manier te onderzoeken.

Vertoont uw hond symptomen die passen bij een prostaatprobleem, dan is echografie van de prostaat belangrijk voor het stellen van de diagnose. Daarbij kan het nodig zijn om met een dun naaldje de urineblaas en de prostaat aan te prikken en zo wat vocht en weefsel te verzamelen voor verder onderzoek. Soms zal ervoor gekozen worden om uw hond te katheteriseren en via deze weg prostaatvloeistof te verzamelen voor onderzoek.

Aangezien de kans op een bacteriële infectie van de prostaat en de blaas groot is in het geval van BPH met klinische klachten, zal een bacteriekweek van de urine en/of van het prostaatvocht en prostaatweefsel moeten worden ingezet. Hiermee kan worden bekeken welke bacteriën een rol spelen en voor welke antibiotica zij gevoelig zijn.

Celonderzoek van de prostaat is alleen nodig als op de echobeelden afwijkingen worden gezien die niet duidelijk passen bij BPH.

Therapie

Zoals vermeld is bij iedere intacte reu boven de leeftijd van 7 jaar sprake van BPH, hetgeen niet tot problemen hoeft te leiden. Behandeling van deze prostaatvergroting is dan ook niet nodig op het moment dat er (nog) geen klinische klachten zijn. U zult in dit geval wel extra gespist moeten zijn op het ontstaan van de eerste symptomen van prostaatproblemen.

Heeft uw reu last van zijn vergrote prostaat, dan is behandeling geïndiceerd. Hiervoor bestaan meerdere mogelijkheden: chirurgische castratie, chemische castratie en een medicamenteuze behandeling met het middel osateronacetaat.

Chirurgische castratie

Bij een chirurgische castratie worden, uiteraard onder narcose, beide testikels van de hond verwijderd. Deze vorm van castratie leidt binnen 3 weken na de castratie tot een 50% reductie in grootte van de prostaat en binnen 9 weken tot een 70% reductie! Op ongeveer 12 weken na chirurgische castratie is de prostaat geheel klein. Na ongeveer 4 weken is het testosterongehalte nagenoeg nul en worden geen bloedingen meer gezien van het klierweefsel.

Chemische castratie

Een reu kan niet alleen chirurgisch worden gecastreerd, maar ook op een tijdelijke, chemische manier. Dit kan met behulp van een hormoon-implantaat dat onderhuids wordt ingebracht. Een reductie in prostaatgrootte van ongeveer 50% wordt gezien op 8 weken na inbrengen van het implantaat. Afhankelijk van de sterkte van het implantaat houdt het castratie effect minimaal 6 of 12 maanden aan. Bij sommige reuen kan het effect echter aanzienlijk langer voortduren! Zodra het implantaat uitgewerkt raakt, kan het u opvallen dat de testikels (die klein en zacht waren tijdens de chemische castratie) teruggroeien tot hun oude omvang. De prostaat zal bij het uitgewerkt raken van het implantaat ook weer in omvang toenemen en de klinische klachten zullen dan ook terugkeren als niet tijdig een nieuw implantaat wordt gezet!

Het nadeel van deze vorm van castratie is dat in de eerste 2 weken (soms langer) na het plaatsen van het implantaat een toename van de prostaatklachten kan worden gezien. De reden hiervoor is dat de testosteronspiegel in de eerste weken na toediening van het implantaat juist stijgt, waardoor de grootte van de prostaat kan toenemen, alvorens de testosteronspiegel gaat dalen.

Chirurgische castratie heeft de voorkeur boven chemische castratie, omdat de prostaat bij de eerste techniek sneller in grootte afneemt en niet eerst een verergering van de klachten optreedt, zoals wel het geval is bij de chemische castratie. Door chirurgische castratie in plaats van chemische castratie hoeft u daarnaast niet meer om de zoveel tijd uw dier te (laten) behandelen voor chemische castratie. Dit scheelt u tijd en denkwerk en kan – afhankelijk van de leeftijd van uw hond – kostentechnisch voordeliger zijn.

Osateronacetaat

Wilt u nog fokken met uw reu of is castratie om andere redenen ongewenst, dan kan worden gekozen voor het gedurende zeven dagen op rij toedienen van osateronacetaat. Vermindering van de klachten wordt na 14 dagen gezien en dit effect houdt ongeveer 5 maanden aan, waarna het middel opnieuw moet worden gegeven. Dit middel leidt niet of nauwelijks tot veranderingen van de testosteronspiegel, maar remt specifiek de werking van testosteron op de prostaat. Het libido en het bevruchtend vermogen blijven intact, waardoor dit middel geschikt is voor fokreuen.

Toediening door (vruchtbare) vrouwen dient heel voorzichtig en met handschoenen te gebeuren, vanwege mogelijke bijwerkingen op de vruchtbaarheid.

Antibiotica, ontstekingsremmers en pijnstillers

Is er secundair aan de BPH een infectie van de prostaat opgetreden, aangetoond door middel van een bacteriekweek van de urine en/of prostaatvloeistof, dan zal antibiotica gedurende lange tijd (meestal meerdere weken) moeten worden toegediend. Controle bacteriekweken zowel tijdens als na afloop van de antibioticumkuur moeten worden uitgevoerd om het effect van de therapie te kunnen monitoren.

Wordt gekozen voor chirurgische castratie, dan is het vaak het meest verstandig om de antibiotica al enkele dagen toe te dienen alvorens de operatie uit te voeren.

Medicatie met als doel pijnstilling en ontstekingsremming is niet nodig indien alleen sprake is van BPH, maar zal in het geval van een infectie wel worden voorgeschreven.

Prognose

Benigne prostaat hyperplasie vormt geen risicofactor voor de ontwikkeling van een prostaattumor, maar wel voor cystevorming en ontsteking en infectie van de prostaat en daarmee ook voor recidiverende urineweginfecties. Met behulp van de juiste therapie is de prognose van BPH goed.

Is preventie nodig?

Nee, preventie van BPH is niet nodig. De prostaat neemt in omvang toe zodra reuen ouder worden. Dit is een geheel normaal proces dat slechts bij een beperkt aantal dieren op oudere leeftijd in problemen resulteert. Het voorkómen van veranderingen in de prostaat is dan ook geen reden om iedere reu preventief te castreren. Mochten zich prostaatproblemen voordoen, dan kan op dat moment worden overgegaan tot behandeling en is de prognose gunstig.

Last update: April 2015

Copyright: VetVisuals® International